

ENTITATS CATALANES D'ACCIÓ SOCIAL (ECAS)

Àmbit geogràfic: Autonòmic

Forma jurídica: Federació d'entitats sense ànim de lucre

Seu social: Barcelona

- 7 persones treballadores
- 14.691 persones voluntàries
- 22.687 persones sòcies

NOMBRE ACTUAL DE PERSONES ATESES EN ELS SERVEIS D'ATENCIÓ A LES PERSONES:

- 756.112 a serveis a la infància i la joventut
- 405.527 a serveis a la gent gran
- 388.033 a serveis a persones dependents o amb discapacitat
- 458.075 a serveis a persones amb problemàtica de salut mental
- 268.080 a serveis específics vinculats a l'àmbit de l'execució penal
- 458.075 a serveis a persones amb drogodependències
- 737.651 a serveis a d'altres col·lectius en situació d'exclusió social
- 682.220 a serveis de cohesió i dinamització social

www.acciosocial.org

Breu història de l'organització

ECAS (Entitats Catalanes d'Acció Social) és una federació que agrupa entitats del tercer sector social de Catalunya que treballen per la inclusió i la justícia social. Es va constituir l'any 2001 amb l'objectiu de reforçar el paper del tercer sector com a agent clau en la lluita contra les desigualtats i en la construcció d'una societat més cohesionada. Amb una mirada transformadora i una acció basada en valors com la dignitat, la igualtat i la participació, ECAS impulsa el treball en xarxa, la incidència política i l'elaboració d'estudis per influir en les polítiques socials. Aplega més de 132 entitats que atenen col·lectius en situació de vulnerabilitat, com ara infants, joves, persones en situació de pobresa, migrades o amb discapacitat. Al llarg dels anys, ECAS ha consolidat el seu paper com a veu referent del sector, contribuint a la definició de l'agenda social a Catalunya i promovent una acció coordinada i eficient per garantir els drets socials de tothom.

Missió

La missió d'ECAS és enfortir i representar les entitats socials que treballen per a la inclusió i la justícia social a Catalunya. Promou i enforteix les capacitats, competències i oportunitats d'aquestes entitats per generar sinergies i coneixement compartit que contribueixin a la transformació social i a la lluita contra les desigualtats. A través del treball en xarxa, la incidència política, la recerca i la formació, ECAS impulsa una acció social de qualitat, innovadora i compromesa amb els drets socials. La federació vol esdevenir un referent significatiu en les polítiques socials del nostre país, tot treballant per una societat més equitativa, cohesionada i amb igualtat d'oportunitats per a tothom.

Descripció de l'activitat

Les activitats d'ECAS es poden resumir en tres eixos de treball: 1) SER UTILS: enfortir les organitzacions membres mitjançant l'organització d'espais d'intercanvi i reflexió, oferir formació i representar el sector davant les administracions i els espais de 3r nivell; 2) IMPULSAR PROJECTES: promoure el treball en xarxa i els projectes conjunts; i 3) FER INCIDÈNCIA: generar i difondre coneixement, fer recerca social per aportar una visió crítica sobre les desigualtats socials i influir en les polítiques públiques.

A través de les més de 6 comissions temàtiques i territorials i els grups de treball interns, ECAS articula la veu del sector i genera espais de coneixement compartit, contribuint a millorar l'activitat de les seves entitats sòcies i de promoure una societat més equitativa, cohesionada i amb plenes garanties de drets per a tothom.

ECAS s'organitza entorn de 2 assemblees generals anuals, una junta directiva formada per 22 entitats sòcies i un equip de pre-

sidència de 6 persones, amb una copresidència de 2 persones representants.

DESCRIPCIÓ DE LA INICIATIVA PROPOSADA

LÀBORA

Breu descripció

El programa Làbora treballa per al foment de l'ocupació a Barcelona i apropa les persones en situació de vulnerabilitat al mercat laboral derivades de Centres de Serveis Socials a la ciutat de Barcelona.

Des de l'any 2015, més de 55.000 persones han participat en el programa, rebent un acompanyament personalitzat basat en les seves competències i potencialitats. Aquest procés ha estat possible gràcies a l'acció coordinada de més de 20 entitats socials de referència i a la implicació activa de més de 1.000 empreses compromeses amb la inclusió laboral.

Les persones participants són derivades pels equips de Serveis Socials, i a partir d'aquí s'activa un circuit especialitzat: les orientadores del programa treballen els objectius professionals i les competències personals; les capacitadores proporcionen eines i formació per afrontar amb garanties la recerca de feina, i l'equip de relació amb l'empresa facilita la intermediació i la inserció laboral. A més compta amb recursos de suport per perfils d'especial vulnerabilitat, així com en matèria financera i jurídica, salut emocional, entre d'altres.

Làbora ofereix un espai de trobada entre demanda i oferta laboral: d'una banda, les empreses accedeixen a una borsa de talent diversa i preparada, i de l'altra, les persones en recerca de feina reben suport integral per millorar la seva ocupabilitat i accedir al mercat de treball en condicions d'igualtat.

El programa ha esdevingut un model reconegut per la seva capacitat de generar resultats tangibles i sostenibles. Cada any atén prop de 6.000 persones i aconsegueix més de 1.000 insercions laborals.

Aportació de valor de la iniciativa

Làbora és un projecte pioner en la col·laboració públic-social, amb una governança compartida entre tres federacions d'entitats socials (Creu Roja, ECAS i FEICAT), l'IMSS i Barcelona Activa. Aquesta estructura garanteix que l'estratègia i la metodologia es defineixin de manera col·lectiva, amb taules de treball i espais de participació al llarg de l'any, promovent la millora contínua del programa. El programa afavoreix la participació activa de tots els agents implicats —equips tècnics, entitats, empreses i administració—, convertint-se en un espai d'intel·ligència col·

lectiva. Cada any, el programa atén 6.000 persones derivades dels serveis socials, amb equips formats per les entitats que ofereixen orientació, capacitació i prospecció laboral. Aquests equips segueixen una metodologia comuna, però adapten la seva intervenció al territori. Aquesta flexibilitat permet al Làbora respondre als canvis del mercat laboral i a les necessitats de la ciutat de manera innovadora.

Necessitat a la que respon

Làbora neix el 2015 davant d'un context de taxes d'atur elevades a Barcelona i la detecció per part dels Serveis Socials de la ciutat que moltes persones en situació de vulnerabilitat havien quedat fora del mercat laboral, sense les competències necessàries per reorientar la seva trajectòria professional. El programa té com a objectiu millorar l'ocupabilitat d'aquest col·lectiu, oferint un acompanyament social i laboral multidimensional que es complementa amb els recursos i serveis de Serveis Socials. A través de l'acompanyament personalitzat, el Làbora ajuda a identificar habilitats i talents ocults, afavorint l'accés a formació i capacitació. Així, el programa no només facilita la inserció laboral, sinó que empodera les persones participants, promovent el seu procés d'adquisició d'autonomia i confiança per afrontar la recerca de feina i altres reptes vitals. D'altra banda, també responem a necessitats específiques de Serveis Socials i la ciutadania: per exemple, incorporant pilots i nous itineraris per a perfils d'atenció nous, com persones en situació administrativa irregular o joves, o amb eines noves d'intervenció.

Principals objectius assolits

En primer lloc, el Làbora ha aconseguit atendre més de 55.000 persones en els seus 10 anys de vida, una xifra que representa un elevat volum pel que fa a les atencions. D'aquestes, més de 1000 són inserides cada any, fet que representa l'efectivitat a l'hora d'acompanyar persones en especial situació de vulnerabilitat al mercat laboral. En tercer lloc, Làbora ha permès situar l'efectivitat de l'acompanyament integral (social-laboral): s'ha consolidat un model d'acompanyament multidimensional que no només atén les necessitats laborals, sinó també les socials, afavorint una intervenció més completa i eficaç. Evidentment, això té a veure amb el fet de com la col·laboració públic-social és altament efectiva: el programa ha establert una governança compartida entre les entitats socials, l'IMSS i Barcelona Activa, creant una estructura sòlida i cooperativa que ha estat fonamental per al seu èxit i sostenibilitat. Ha permès teixir una xarxa d'entitats que en col·laboració, i no en competència, treballen plegades per la millora del programa participant en els diferents fòrums i espais de treball compartit.

Principals resultats obtinguts

Els resultats obtinguts pel programa Làbora han estat notables tant en termes quantitatius com qualitatius. En el vessant quantitatiu, el programa ha aconseguit atendre més de 6.000 persones anualment, amb més de 55.000 persones acompanyades des de 2015. S'assoleixen més de 1.000 insercions laborals cada any. Pel que fa a la satisfacció, aquest 2024 les persones participants puntuen en una mitjana de 9,09 sobre 10 en la seva valoració del programa. Les empreses contractants també valoren molt positivament el programa, amb una puntuació de 9,10.

L'avaluació d'impacte mostra que les persones que participen en el programa tenen una probabilitat un 8% més alta de trobar feina que aquelles que no hi participen, i una probabilitat un 12% més alta de tenir una feina a jornada completa. Això evidencia que no només l'èxit en termes de nombre d'insercions, sinó també en la qualitat i estabilitat de les ocupacions obtingudes pels participants.

Abast de l'experiència

El programa Làbora ha tingut un impacte significatiu en la inclusió social i laboral de col·lectius en situació de vulnerabilitat a Barcelona. Aproximadament el 70% de les persones ateses són dones, moltes d'elles amb càrregues familiars, i més de la meitat dels participants tenen més de 45 anys. Una de les claus de l'èxit del programa és la seva capacitat per connectar els participants amb entitats socials que, al seu torn, els poden enllaçar amb altres programes, fet que acaba contribuint directament a la cohesió social.

També es treballa activament amb el teixit empresarial per promoure una responsabilitat social corporativa real i que les empreses apostin pels beneficis de la diversitat a les plantilles. L'abast de treball pel que fa a les empreses és al conjunt de l'àrea metropolitana de Barcelona, fet que afavoreix, de manera indirecta, la inclusió en altres municipis més enllà de la ciutat de Barcelona.

Persones implicades en l'experiència:

Treballadores: 58

Membres equips directius: 16

Sòcies: 24

Ateses: 56.000

Principals factors clau d'èxit

- Col·laboració públicossocial: La suma de l'Administració i les entitats socials permet abordar la vulnerabilitat socioeconòmica de manera integral, facilitant l'enllaç amb altres recursos comunitaris i reduint el risc de cronificació. Aquest model d'intervenció integral, coordinat amb Serveis Socials, garanteix l'acompanyament de qualitat al llarg de tot el procés d'inserció.
- Metodologia d'intervenció basada en competències: el programa parteix d'una anàlisi profunda de les competències, interessos, actituds i motivacions de cada persona per orientar-la de manera personalitzada.
- Innovació com a constant: Làbora es distingeix per una cultura de millora contínua basada en l'escolta activa i la participació. Repensem de manera constant els processos, tenint en compte l'experiència dels participants el teixit empresarial col·laborador i els canvis en el context sociolaboral. Ho fem mitjançant espais estructurats de participació i metodologies d'innovació estructurades, basades en el *design thinking*.
- Decisions basades en dades: comptem amb un àmbit de Dades i Coneixement que ens permet connectar-nos amb l'àmbit universitari i de recerca, fonamental si volem avançar amb base i un marc sòlid en la contínua innovació. Publiquem més de 150 informes i disposem d'eines de monitoratge on time per poder prendre decisions evidenciades en dades.

Dificultats i reptes superats

L'inici del programa Làbora va estar marcat per importants reptes, com l'articulació de més de 20 entitats socials per treballar sota una metodologia compartida i des d'una perspectiva de col·laboració real. Aconseguir aquesta alineació va requerir temps, confiança mútua i un esforç constant per establir espais de participació i treball conjunt. Paral·lelament, es va haver de construir una relació sòlida amb els Serveis Socials municipals, que ha esdevingut clau per consolidar el programa com a recurs de referència per a la derivació de persones en situació de vulnerabilitat.

Actualment, però, el repte més significatiu al qual s'enfronta el Làbora és la necessitat de redefinir la seva forma jurídica. Fins ara, el programa funcionava mitjançant un conveni de col·laboració que assegurava la cogovernança efectiva entre l'Ajuntament de Barcelona i les entitats socials participants. La impossibilitat de prorrogar aquest conveni més enllà del 2023, i la inexistència d'un marc normatiu de concertació amb el tercer sector, obliga a licitar el servei. Aquesta nova situació obre un escenari d'incertesa, amb el risc que una empresa mercantil pugui optar a gestionar un programa que ha estat concebut, desenvolupat i consolidat des de la lògica i els valors del sector social.

Elements innovadors que aporta la iniciativa

Làbora és una iniciativa innovadora per la seva estructura de governança compartida, que uneix administració pública i tercer sector en un espai de treball compartit. El programa va ser pioner a Barcelona en establir una metodologia comuna d'intervenció social i laboral, tot i mantenir l'adaptació als territoris i a les realitats específiques de cada persona. Aquest enfocament integral permet treballar tant l'ocupabilitat com les barreres socials que dificulten l'accés al mercat de treball. També incorpora serveis de suport a participants més enllà de la inserció: per exemple, espais per enfortir eines de benestar emocional en processos de recerca de feina, suport jurídic i educació econòmica per casos d'endeutament, etc.

Un dels trets més diferencials és l'ús intensiu de dades per a la presa de decisions estratègiques. Làbora compta amb un sistema de quadres de comandament que recullen i analitzen indicadors quantitatius i qualitatius en temps real, i disposa d'estudis d'avaluació d'impacte que permeten contrastar l'eficàcia de la intervenció. Aquesta cultura de dades orienta la millora contínua del programa i la seva capacitat d'adaptació al context sociolaboral.

També és innovador el model de relació amb el teixit empresarial. Làbora no només intermedia ofertes, sinó que acompanya les empreses en la seva responsabilitat social, fomentant processos de contractació més inclusius i sensibilitzant sobre els beneficis de la diversitat. El programa crea espais de col·laboració públicoprivada com la Taula d'Empreses o la Jornada Compromís Empresa, amb el reconeixement a pràctiques socialment compromeses.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat

Un dels principals factors que faciliten la transferibilitat del programa Làbora és la seva capacitat d'articular i canalitzar el coneixement i l'expertesa de les entitats socials, amb una llarga trajectòria en l'acompanyament a persones en situació de vulnerabilitat. El programa actua com a paraigua que permet coordinar aquesta acció de manera estructurada i eficient. La seva dimensió i el fet de comptar amb un equip tècnic de coordinació estable faciliten la innovació metodològica i la prova de models d'intervenció més enllà dels itineraris laborals convencionals. A més, les federacions impulsores ECAS i FEICAT disposen d'espais de coordinació i comunicació amb entitats d'arreu del territori català.

Aquesta estructura fa que la replicabilitat del model sigui elevada, sempre que s'adapti a les especificitats del territori. Una anàlisi acurada del context local i una vinculació eficaç entre les entitats socials i els serveis municipals corresponents són elements clau per a l'èxit d'una adaptació. De fet, en els darrers anys s'ha valorat la possibilitat d'ampliar el model Làbora a l'àmbit metropolità, treballant per adaptar-lo a les diferents realitats socials i institucionals.

Un altre element facilitador és la plataforma informàtica pròpia del programa: una eina de mercat adaptada a mida, que permet gestionar de manera centralitzada l'activitat tècnica, fer seguiment dels casos i generar indicadors útils per a la presa de decisions.